

ת"פ (באר שבע) 4529-08-22 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (באר-שבע) 4529-08-22 - מדינת ישראל נ' פלונישלו באר-שבע

ת"פ (באר-שבע) 4529-08-22

מדינת ישראל

נגד

פלוני

בית משפט השלום בבאר-שבע

[30.10.2024]

כבוד השופט אריה דורני-דורון

ע"י ב"כ עוה"ד גל קנדלקר

ע"י ב"כ עוה"ד חופית שקד

גזר דין

רקע:

1. הנאשם הורשע על-יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בביצוע עבירות של תקיפה סתם - בן זוג, לפי סעיף 382(ב) + 379 בחוק העונשין, תשל"ז-1977, (להלן: "החוק"), ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק.

2. בהתאם לחלק הכללי בכתב האישום המתוקן, במועד הרלוונטי, לכתב האישום היו הנאשם והגברת *** (להלן: "המתלוננת") נשואים זה לזה, והתגוררו יחד עם ילדתם המשותפת בת השנתיים וחצי (להלן: "הקטינה") בביתם ברחוב דבורה **** (להלן: "הבית").

3. בעקבות וויכוח בין בני הזוג שהתה המתלוננת בבית אימא כיומיים עובר ליום האירוע.

4. ביום 4.12.21, בשעה 17:30, או בסמוך לכך, עת חזרה המתלוננת לביתה, סירב הנאשם לפתוח את דלת ביתם, ונעתר לבקשה רק לאחר ששמע את קולה של הקטינה.

5. מיד לאחר מכן, פתח הנאשם את דלת הבית, עת נכנסו המתלוננת והקטינה אל הבית, איים הנאשם על המתלוננת בפגיעה שלא כדין בגופה בכך שאמר לה "אני אשבור לך את הפרצוף".

6. מספר דקות לאחר מכן, בעוד שהמתלוננת שוחחה בטלפון הנייד (להלן: "הטלפון"), יצא הנאשם מהמקלחת, וסבר כי המתלוננת מצלמת אותו, תקף הנאשם את המתלוננת שלא כדין, בכך שניסה לקחת את הטלפון מידה של המתלוננת, דחף אותה אל הקיר, גרם לנפילתה על הרצפה, שאז נשכב על המתלוננת, הוציא מידה את הטלפון, ולאחר שבדק אותו, החזירו לידיה, והכל כמפורט בכתב האישום המתוקן.
- תמצית טיעוני הצדדים:
תמצית טענות המאשימה :
7. ב"כ המאשימה, צינה, כי הצדדים הגיעו להסדר לפיו כתב האישום, יתוקן, המאשימה תטען לעונש צופה פני עתיד ופיצוי לצד עונשים נלווים, וההגנה תטען חופשי ואף לאי הרשעה, לצד עונשים נלווים.
8. לטענת המאשימה, העונש אליו הגיעו הצדדים משקף את נסיבותיו האישיות של הנאשם, עדות המתלוננת בכתב, ובפני בית המשפט, הנאשם הודה חסך זמן שיפוטי, נעדר עבר פלילי וההסדר נעשה גם על דעת המתלוננת.
9. באשר לעניין אי ההרשעה, טענה ב"כ המאשימה, כי בהתאם להלכת כתב, חומרת העבירה איננה מאפשרת זאת, והימנעות מהרשעה היא חריג אשר אינה מתקיימת במקרה הנדון, והפנתה לפסיקה לתמיכת טיעוניה. (מתקבל ומסומן 1/ת)
10. לסיום עתרה המאשימה להותיר את ההרשעה על כנה ולהשית על הנאשם לכל היותר עונש צופה פני עתיד ופיצוי הולם לנפגעת העבירה לצד עונשים נלווים.
- תמצית טענות ההגנה:
11. ב"כ הנאשם, ציין כי מדובר בסכסוך משפחתי בין בני זוג, שכתוצאה ממנו התבטא הנאשם במילים שהתפרשו כאיום, הנאשם נעדר עבר פלילי, מדובר באירוע בודד לאחריו נפרדו הצדדים והתגרשו, בהמשך לעדותה של המתלוננת המדובר באבא מדהים בהורות משותפת שהיא כוללת לינה, במזונות המשולמים על ידי הנאשם.
12. עוד הוסיף, כי הנאשם מתפרנס כנהג מונית ואילו הרשעה או רישום בפלילים עלולה לפגוע בעבודתו ואת עמידתו בדמי המזונות הגבוהים למתלוננת ולקטינה, כעדות לאופיו של הנאשם, הציג ב"כ הנאשם בפני בית המשפט, מכתב ממפקדו במילואים של הנאשם. (1/נ)
13. לסיום ביקש ב"כ הנאשם לא להרשיע את הנאשם ולהסתפק בעונש צופה פני עתיד כפי שעתרה המאשימה.
14. המתלוננת, העידה בפני בית המשפט, והדגישה כי חלפו למעלה משנתיים מאז האירוע. כיום, היא והנאשם גרושים, ומגדלים את הילדה יחד בהורות משותפת. בנוסף, היא פנתה לתביעות נגב בבקשה לסגור את התיק.

15. הנאשם, בדבריו האחרונים בפני בית המשפט, הביע חרטה על מעשיו והדגיש כי מדובר באירוע חד פעמי. הוא ציין כי הוא אדם שומר חוק ואינו נוקט באלימות. לאחר המקרה, בני הזוג התגרשו וכיום הם מקיימים יחסים טובים. קביעת מתחם העונש ההולם:
16. מתחם העונש ההולם למעשה העבירה נקבע בהתאם לעקרון ההלימה, ולפיו נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש המוטל עליו ומידתו. ביישום עקרון ההלימה וקביעת מתחם העונש במקרה קונקרטי יתחשב בית המשפט בשלושת אלה: הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.
17. הערכים המוגנים הינם ערכים של שלמות הגוף והנפש, כאשר לעבירות אלימות בתוך המשפחה, או בתוך התא הזוגי חומרה יתרה. מדובר בתקיפה בתוך מערכת זוגית סגורה, שצריכה להיות מבוססת על אמון הדדי, אהבה ורעות, וקיים קושי גדול בחשיפת העבירות. במקרים רבים המתלוננת קרועה בין מצב של אלימות לבין רצון לשמור על התא המשפחתי בין אם בהמשך נישואין ובין אם תשלומי מזונות והסדרי ראיה לאחר מכן בפרידתם או גירושיהם. מדובר בעבירה המסבה נזקים קונקרטיים ופוטנציאליים, הן מבחינה פיזית והן בתחום הרגשי והנפשי.
18. כתב האישום מתאר נאשם אשר הורשע בשתי עבירות, שקיימת ביניהן זיקה, הן בזהות הקורבן והן בנסיבות ביצוען סביב מערכת יחסים בין בני הזוג, כלפי אותה מתלוננת ובאותו מקום - בביתם. קיימת גם חפיפה במהות הערכים החברתיים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה ובנסיבות ביצוע העבירות. אשר על כן, בהתאם להוראת תיקון 113 ל-חוק העונשין, "מבחן הקשר ההדוק" שנקבע ב-ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14) (להלן: הלכת ג'אבר) והפסיקה המאזכרת את הלכת ג'אבר - אני קובע כי מדובר באירוע אחד.
19. הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות הם, כנטען על ידי ב"כ המאשימה - הגנה על שלמות הגוף, שלווה הנפש, הביטחון האישי, הכבוד והאוטונומיה של הפרט, ביטחון התא המשפחתי כולו. על הצורך בהגנה על ערכים אלו עמדה הפסיקה לא אחת. לעניין זה יפה קביעת כב' השופט ג'ובראן ב-ע"פ 792/10 מדינת ישראל נגד פלוני (14.2.11) -
- "עבירות אלו, מתרחשות על דרך הכלל בבית פנימה, באין רואה ובאין שומע, ומוסתרות היטב מהסביבה. פעמים רבות שריו התוקף בקונספציה שגויה, לפיה אין בכוחו של החוק לפרוץ את מפתן ביתו, בו רשאי הוא, לשיטתו, לנהוג במשפחתו כרצונו, כמו היתה קניינו. אלמנטים אלו, המשולבים דרך כלל בעבירות האלימות במשפחה, מעצימים את הסכנה הנשקפת מן התוקף כמו גם את חשיבותם של שיקולי ההרתעה האישית והציבורית".
20. בנוסף להגנה על שלווה הנפש, עבירת האיומים באה להגן גם על ערכי האוטונומיה "מניעת ההפחדה וההקנטה לשמה" וכן על "חופש הפעולה והבחירה" [ראו ע"פ 103/88 ליכטמן נ' מדינת ישראל, פד"י מג(3) 373 (להלן: הלכת ליכטמן)]. עמדה על כך כב' הש' בייניש (כתוארה אז) ב-רע"פ 2038/04 לם נ' מדינת ישראל (4.1.06), תוך הפניה בהסכמה לקביעת כב' הש' גולדברג ב-הלכת ליכטמן.

21. מידת הפגיעה בערכים החברתיים לא מבוטלת. חומרה מיוחדת נודעת לעבירות אלימות כלפי בני משפחה, שכן "הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי...". נפישות עבירות אלו והצורך להגן על קורבנות האלימות במשפחה מלמדים אף הם על עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים [ראו והשוו ע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.07)].
- מידת הפגיעה בערכים הללו, בנסיבות בהן מדובר באירוע יחיד, ברף אלימות לא גבוה, ללא חבלה כאמור בכתב האישום המתוקן, אליו נלווה איום שמטרתו הייתה להטיל על המתלוננת אימה ופחד, הינה ברף הנמוך. מדיניות הענישה הנהוגה:
22. בחינת מדיניות הענישה הנהוגה מלמדת על קשת רחבה של ענישה, כאשר סוג העונש ומשכו תלוי באופי האלימות, תדירותה, תכיפותה, עוצמת הפגיעה ונסיבות ביצוע העבירות. במהלך הטענות הפנתה ב"כ המאשימה לפסיקה התומכת בעמדתה ועליה הוספתי פסיקה. כל מקרה לנסיבותיו ויש לאבחן המקרים השונים לענייניו של הנאשם שלפני. לצד זאת, קיימת פסיקה ממנה ניתן לגזור אמת-מידה עונשית הולמת, כמפורט להלן:
23. ברע"פ 303/16 פלוני נ' מדינת ישראל - (13.1.2016) נדחתה בקשת רשות ערעור של מבקש, שנדון ל-5 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, ולמאסרים מותנים בגין הרשעתו בעבירה של תקיפה סתם של בת זוג, בנסיבות בהן דחף את אשתו ובעט בה.
24. רע"פ 6464/18 פלוני נ' מדינת ישראל (14.10.18) - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור של מי שהורשע על-פי הודאתו בהסדר טיעון באיומים, תקיפה חובלנית של בת זוג והפרת הוראה חוקית. המבקש סטר לזוגתו בפניה ובשיחה טלפונית שכנע אותה לבטל תלונתה. הודתו 5 חודשי מאסר בעבודות שירות, ענישה נלווית וצו מבחן. בתי המשפט התחשבו, בין היתר, במצבו הנפשי, מאמצי שיקום, הירתמותו לטיפול, נסיבותיו האישיות, היעדר עבר פלילי, חלוף הזמן, עמדת המתלוננת, הודאתו ונטילת אחריות, גם אם חלקית. מדובר בעבירות אלמ"ב, הגם שחלקן שונות מאלו שלפני ובנסיבות אישיות מורכבות מאלו שלפני.
25. בעפ"ג 3328-05-15 פלוני נגד מדינת ישראל (6.9.2015) - נדחה ערעור על 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לצד ענישה נלווית, שהודתו על נעדר עבר פלילי, אשר הורשע על סמך הודאתו ב-2 אישומים בעבירות איומים, שבוצעו באמצעות הטלפון, ותקיפת בת-זוג בכך שסטר למתלוננת, בהיותה בחודש השמיני להריונה;

26. ברע"פ 3077/16 פלוני נ' מדינת ישראל (2.5.2016) - שם נדחה ערעורו של הנאשם שהורשע בתקיפת בת זוג לאחר שדחף אותה לעבר מיטה, משך בשערה וכופף את גופה לעבר הרצפה בעודו אוחז בצווארה, ונידון לשישה חודשי מאסר בפועל. באותו עניין היה הנאשם נעדר עבר פלילי. יחד עם זאת לא לקח אחריות על מעשיו.
27. ברע"פ 303/16 פלוני נ' מדינת ישראל (13.01.16) - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור על עונש של 5 חודשי מאסר בפועל ומאסרים מותנים, אשר הושתו על מי שהורשע בעבירה יחידה של תקיפה סתם כלפי בת זוגו, בכך שדחף את אשתו, שמעדה ונפלה, ולאחר מכן בעט בה בעודה על הרצפה;
28. באשר לעבירה של תקיפת סתם של בת הזוג, אפנה בין היתר לפסיקה כדלקמן: עפ"ג 13291-09-18 פלוני נ' מ"י, ת"פ 26287-08-18 מ"י נ' פלוני, ת"פ 40920-08-18 מ"י נ' פלוני, ת"פ 51814-02-18 מ"י נ' פלוני, ת"פ 43911-10-16 מ"י נ' י' ו' י', ע"פ 40231-02-20 פלוני נ' מ"י, ת"פ 32821-11-17 מ"י נ' פלוני, ת"פ 30716-01-17 מ"י נ' פלוני, ת"פ 62667-12-17 מ"י נ' פלוני, ת"פ 62758-12-17 מ"י נ' פלוני, ת"פ 70100-10-18 מ"י נ' פלוני, ת"פ 46327-08-17 מ"י נ' פלוני, ת"פ 27771-07-17 מ"י נ' חרזי ות"פ 21201-10-19 מ"י ולד.
- יש לזכור כי החמרה בכל הנוגע לתקיפה סתם תלויה באופי התקיפה ונסיבותיה. המקרה דנן, שונה בתכליתו ונמצא ברף הנמוך של התקיפה כעולה מכתב האישום המתוקן.
29. בפסיקה עוברת כחוט השני הקביעה כי במסגרת המתחם יש להתחשב גם ב-נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאמור אין דין תקיפה חד-פעמית כדין אלימות מתמשכת, אין דין אלימות בתוך המשפחה כדין אלימות כלפי אחרים, אין דין עבירת אלימות אחת כדין אלימות שלצידה עבירות נוספות, כגון איומים, ואין דין תקיפה סתם כדין תקיפה שגרמה לחבלות, ובמסגרת זו גם יש לתת את הדעת לכמות, היקפן ועוצמתן.
- א. במסגרת זו יש לקחת בחשבון העובדה, כי עבירות מושא תיק זה בוצעו בביתם המשותף של המתלוננת והנאשם, בעודם לבד בבית. בית המתלוננת הוא מקום בו היא אמורה לחוש מרב הביטחון, ופגיעה שם, מלמדת על פגיעה שאינה רק פגיעה גופנית, אלא יש לה השלכות נפשיות.
- ב. הנאשם איים וגם תקף את המתלוננת כמתואר לעיל. יש בכך מימד מחמיר ברור, המצביע על תפיסת עולמו של הנאשם ביחס למתלוננת, תפיסת עולם כוחנית ואף רכושנית.
- ג. הנזק שנגרם אינו ברף הגבוה, אך אין להקל ראש בנזק שעלול היה להיגרם, שהוא חמור עשרות מונים.
30. לאור האמור, אני קובע, כי מתחם העונש ההולם לעבירות בהן הורשע הנאשם נע בין מאסר על תנאי לבין 12 חודש מאסר בפועל.
- שאלת אי ההרשעה היא שאלה נפרדת ועצמאית מקורה החקיקתי שונה ואין היא בכלל "הבניית שיקול הדעת בענישה מושא סעיף 40 רבתי לחוק העונשין".
- ר' רע"פ 3195/19 יניב אגוזי נ' מ"י (4.7.2019):

"למעלה מן הצורך, אעיר כי אי הרשעה אינה עונש, ויפים לעניין זה הדברים הבאים: "אי-הרשעה אינה עונש. האפשרות להימנע מהרשעה אינה מנויה בפרק ו' לחוק העונשין, שכותרתו "דרכי ענישה" אלא בחוק סדר הדין הפלילי. השיקול המרכזי המנחה את בית המשפט בהחלטה שלא להרשיע את הנאשם הוא יחס בלתי מידתי בין התועלת שבהרשעת הנאשם לבין הנזק שעתיד להיגרם לו כתוצאה מכך. שיקול זה אינו חלק ממערך השיקולים המנחה את השופט בקביעת מתחם העונש ההולם." (יניב ואקי ויורם רבין "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה: תמונת מצב והרהורים על העתיד לבוא" הפרקליט נב 413, 428 (2013))." מהאמור מתבקשת המסקנה כי גם היא אינה חלק ממתחם העונש ההולם. שאלת אי ההרשעה היא שאלה עצמאית ונפרדת אשר נבחנת במחוזותינו בהתאם לתנאי הלכת כתב".

אי הרשעה - ביטול הרשעה :

31. בא כוח הנאשם עתר לביטול ההרשעה בשל הנזק הקונקרטי שעלול להיגרם לפרנסתו בהיותו בעל רישיון לרכב ציבורי- מונית, רף התקיפה והאיומים, עמדת המתלוננת החיובית כלפי הנאשם בגידולם יחד בתם המשותפת בהיותם גרושים, חלופי הזמן, והיותו נעדר עבר פלילי .

32. הכלל הוא כי רק בנסיבות יוצאות דופן שבהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה לבין חומרת העבירה, יסתיים ההליך ללא הרשעה. נקבע בפסיקה כי שימוש בחריג של אי הרשעה ללא צידוק ממשי לכך, מפר את הכלל ופוגע בעקרון השוויון בפני החוק ראו ע"פ 2513/96 מדינת ישראל נ' שמש:

"שורת הדין מחייבת כי מי שהובא לדין ונמצא אשם, יורשע בעבירות שיוחסו לו. זהו הכלל. הסמכות הנתונה לבית המשפט להסתפק בהעמדת נאשם במבחן בלי להרשיעו בדין, יפה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן".

33. אי הרשעה תוצדק רק במקום בו שיקולי השיקום של הנאשם שבפני בית המשפט גוברים על האינטרס הציבורי הנובע מחומרת העבירה והאפקט הציבורי של ההרשעה. על בית המשפט לבחון, האם לנאשם ייגרם נזק קונקרטי מוחשי כתוצאה מהרשעתו, ולא די בבחינת אפשרויות תאורטיות לגבי נזק עתידי (ע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל).

34. בעבירות האלמ"ב רף ביטול ההרשעה גבוה בשל האינטרס הציבורי למגר אלימות זו במאפייניה, המשיב נמצא אשם בעבירת התקיפה והאיומים. גם אם האלימות במקרה דנן אינה מצויה ברף העליון של החומרה, וגם אם לא נגרמו חבלות בכתב האישום המתוקן, לא ניתן להתעלם מהעובדה שהנאשם : התנהג באלימות שאינה נקודתית אלא מתגלגלת שכוללת התנהגות בריונית גם כלפי המתלוננת וגם בנוכחות אמה ולא עוד אלא שחפצו בטלפון הביא להפלת המתלוננת ארצה ושכיבתו עליה עד שהוצא הטלפון, נבדק על ידו ובשתלטנות ותחושת בעלות על אשתו ופרטיותה.

35. חומרת העבירה כשלעצמה אינה שוללת עקרונית את האפשרות לאי הרשעה, אך זו תיבחן אל מול האינטרס הציבורי אל מול נפגעות עבירות אלימות בתוך המשפחה.
36. לא הוכח נזק קונקרטי שייגרם למשיב כתוצאה מהרשעתו. רישיונו של הנאשם בנהיגת רכב ציבורי לא נשלל בכל ביצוע עבירה פלילית ושיקול הדעת בנוגע למקרה זה אמור להתקיים ביחס לשאלה המסורה לגורמי המדינה וכנגד אלו ישנה בחינה של שיקול הדעת המינהלי בביקורת שיפוטית. לא הוצגה כל אסמכתא כי הרשעה בעבירת אלמ"ב של תקיפה סתם ואיומים תביא לביטול הרישיון וגדיעת הפרנסה, וזאת כי אין כך פני הדברים והנזק הקונקרטי אינו קיים. שורת הדין מחייבת כי בהעדר נסיבות מיוחדות, יסתיים תיק פלילי כלפי מי שנמצא אשם בהרשעה.
37. הקלה בעונשו של המשיב, נבחנת בהתאם לטענות בהקשר זה, אך אין בהן כדי להשליך על שאלת ההרשעה שהיא כאמור עצמאית ונפרדת ראו רע"פ 3195/19 אגוזי נ' מדינת ישראל.
38. חומרת המעשים, מהות הערכים המוגנים הנפגעים מהם, ומידת הפגיעה בערכים מוגנים אלו, אף הם חלק משיקול הדעת גם ולו היה נזק קונקרטי והם הבסיס לדיון המשפטי ולתהליך במסגרתו ההכרעה בהרשעה, בענישה, ובמשקל הניתן לכל אחד מהשיקולים במסגרות אלו.
39. האלימות של הנאשם כלפי רעייתו, ראויה להרשעה מצד עצמה. להרשעה היבט חשוב ומרכזי והיא עומדת במרכז יישום התכלית אשר בבסיס העבירות הפליליות בכלל, ועבירות אלימות ובתוך המשפחה בפרט.
40. בפסק הדין המרכזי והמנחה בשאלת ההרשעה, ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מ"י, פ"ד נב(3) 337, בעמ' 341-342, נפסק:
- "בפסיקתנו נקבע, כי המבחן ללא הרשעה הינו חריג לכלל, שכן משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם וראוי להטיל אמצעי זה רק במקרים יוצאי-דופן, שבהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה...
- תכליתו של סעיף 71א לחוק, כפי שהיא משתקפת גם מן ההיסטוריה החקיקתית שלו, דומה אפוא לתכלית סעיף 1 לפקודת המבחן, המאפשר, כאמור לעיל, להטיל מבחן ללא הרשעה. מטרת שני אמצעים אלה הינה שיקומית. ואולם, כידוע, שיקומו של נאשם - הגם שהוא מהווה שיקול מהותי שלציבור כולו עניין בו - הינו אך אחד משיקולי הענישה, שאליו מיתוספים שיקולים אחרים הנובעים מאופייה של העבירה.
- אכן, ענישתו של נאשם היא אינדיווידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, ובעבירות שקורבן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשי העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם.

הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".

41. המרכזיות של סוג העבירה בנסיבות המקרה המסוים, כמו גם הצורך בהרתעת הרבים, יכולים לגבור על שיקומו של נאשם, והשיקום הינו אך אחד מהשיקולים.

וכן ע"פ 9893/06 אסנת אלון לאופר נ' מ"י (31.12.2007):

"החלופה העונשית של הימנעות מהרשעה, תוך הטלת צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, מהווה, ביסודה, חריג לכלל הרחב הנוטע בתורת הענישה לפיו, מקום שהוכחה אשמתו של אדם, יש להרשיעו בדין. הרשעתו של מי שעבר עבירה פלילית, היא פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית, והיא מהווה חוליה טבעית הנגזרת מהוכחת האשמה הפלילית. הרשעת נאשם בעקבות הוכחת אשמתו מממשת את תכלית ההליך הפלילי, ומשלימה את שלביו השונים; היא מגשימה את ערך השוויון בין נאשמים בהליך הפלילי, ומונעת הפליה בדרך החלתו".

42. את שאלת ההרשעה יש לבחון על פי הכללים האמורים לעיל, אשר הינם נפרדים מהכללים והשיקולים בקביעת הענישה עצמה. אכן, לעיתים שיקולים מסוימים חופפים, במובן זה שאותו שיקול ישמש גם בעת שנבחנת שאלת ההרשעה, ובעת שנבחן העונש, אולם, הכללים על פיהם יבחן כל שיקול שונים.

בע"פ 9150/08 מ"י נ' איתמר ביטון (23.7.2009) עמד בית המשפט על האדנים בשיקול הדעת השלם:

"נקבע, כי להימנעות מהרשעה זיקה הדוקה לשיקומו של נאשם, ברם, עניין זה מבלי להפחית מערכו, הוא רק אחד מבין אדניה של השתת האחריות בפלילים, על הסנקציות הנלוות לה. מרכיבים אחרים, שענינם בפרט בטיב המעשים שבוצעו ובמידת החומרה הטבועה בהם, עשויים להטות את הכף לחובת הנאשם ולהוביל למסקנה כי מן הדין להרשיעו. כאמור, הכלל הוא כי משהוכחה האשמה יש להשית אחריות בפלילים, ונסיבות מקלות שלזכות הנאשם יוכלו, לכל היותר, להצדיק הקלה בעונש הנלווה להרשעה. הימנעות מהרשעה שמורה למקרים מיוחדים בלבד, בהם שוכנע בית-המשפט כי הפגיעה הקשה שתיגרם לנאשם בעטיה של הרשעה, אינה שקולה כלל ועיקר לתועלת הציבורית המעטה שזו תניב. תועלת ציבורית זו אין כוונתה, אך מובן הוא, לנטייה אחר דעת הקהל או המיית לבו. היא נוגעת לתכליות של הרתעת היחיד והרבים, להעברתו של מסר המוקיע את דבר העבירה ואת מבצעו, ולהקפדה על מדיניות ענישה אחידה המקדמת את יסודות השוויון והוודאות".

43. במסגרת אי הרשעה או ביטולה במקרה דנן, פוגעים פגיעה מהותית בשיקולי ענישה אחרים.
44. הימנעות מהרשעה במקרה דנן, אינה מאפשרת העברת המסר המוקיע והמגנה את ביצוע העבירות, ואינה מביאה לידי ביטוי התכלית אשר בבסיסן, וגם לא את מידת הפגיעה בערכים המוגנים הבסיסיים בהם פגע המשיב.
45. גם אם יהיה בהרשעה כדי לפגוע בשיקומו של המשיב, כמו גם באפשרויות תעסוקתו, מה שאינו מוכח ולדעת בית המשפט אינו מסתבר, אין מדובר באובדן היכולת להתפרנס ואין מדובר בשנים רבות של השקעה היורדת לטמיון. ברע"פ 5485/20 לישי ביטון נ' מ"י (11.1.2021):
- " אמנם, דובר באירוע יחיד של תקיפה, שתוצאותיו לא היו ברף החומרה הגבוהה, אולם תמונות המתלוננת מלמדות על עוצמת התקיפה, אשר לוותה, בהמשך היום, גם באיום קשה כלפיה. בנסיבות אלו, חומרת העבירה ונסיבות ביצועה אינן מאפשרות וויתור על ההרשעה".
- ברע"פ 8148/21 זאהי דרבאשי נ' מ"י (29.11.2021):
- "אכן, ייתכן שלהרשעת המבקש תהיינה השפעות של ממש על עתידו המקצועי. אמנם יש להצר על כך, אך נזקו הפרטני של המבקש - יציר כפיו של מעשיו החמורים - נסוג בנסיבות דנן מפני התכליות אשר הרשעתו משרתת, כגון הוקעת מעשה העבירה שביצע וגילום הביטוי להוכחת אשמתו הפלילית תוך הרתעת היחיד והרבים מפני מעשים דומים (ע"פ 2392/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (12.8.2021)). כפי שצינתי בעניין אחר: "איני מקל ראש בדבר השלכותיה הקשות של הרשעת המבקש על סיכויי העסקתו בעתיד, אולם דומה כי ביטול הרשעתו עלולה לחתור תחת התכליות העומדות ביסוד האחריות הפלילית המוטלת בעבירות בטיחות בעבודה, בין היתר בשל הצורך למנוע עבירות דומות בעתיד. במקרים כגון אלו, נדרשים שיקולים כבדי משקל אף יותר מגדר הרגיל כדי לסטות מן הכלל לפיו "משנקבעה אחריותו של אדם בפלילים, יש להרשיעו" ... נוכח האמור, אין מקום לשקול את ביטול ההרשעה בעבירה חמורה זו" (רע"פ 2205/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (28.3.2018)). אמנם דבריי שם נכתבו ביחס לעבירות בטיחות בעבודה, אך למרבה הצער הדברים מתאימים, אולי אף ביתר שאת, ביחס לעבירות אלימות אשר מהוות חזון נפרץ במחוזותינו".
46. בשורת פסקי דין נקבע כי יש להותיר את שיקול הדעת בידי הגוף הרלבנטי אשר יבחן ויכריע בבוא העת אם יש או אין מקום לקבלת רישיון רפואה או רישיונות לעיסוק במקצועות אחרים. הפסיקה מתייחסת לרופאים, עו"ד, מתווך, רוקח, כבאי ועוד, ונקבע כי יש להותיר את שיקול הדעת לגופים הרלבנטיים.

47. ברע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מ"י (21.10.2018) המבקש הורשע בעבירות סמים, ועתר לביטול הרשעתו בטענה כי הוא לומד רפואה באוניברסיטה באיטליה והרשעתו תפגע בסיכויו לעבוד כרופא. בהתייחס לטענה כי הרשעה תפגע ביכולת לשמש רופא בבוא העת, נקבע:
- "יתרה מכך, אני סבור כי גם אם עלולה להיפגע יכולת המבקש לשמש כרופא בעתיד, צדק בית משפט קמא בכך שהותיר את הדיון בדבר בידי הגורם המוסמך (פסקה 8 לפסק הדין בערעור). הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי אדם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשרותו לעסוק במקצוע מסוים מן הראוי כי הדבר יבחן ע"י הגורמים המתאימים".
48. ברע"פ 1240/19 עופר בר לוי נ' מ"י (24.3.2019), בעניינו של מבקש אשר טען כי "ככל הנראה" לא יחודש רישיון התיווך שלו, או כי עיון במרשם הפלילי עשוי להוביל לכך שלא תינתן לו הרשאה לעיסוק כמדביר, נפסק:
- "יתרה מכך, אני סבור כי גם אם עלולה להיפגע יכולתו של המבקש לשמש מתווך או מדביר, יש להותיר את הדיון בדבר בידי הגורם המוסמך. הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי אדם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשרותו לעסוק במקצוע מסוים הטעון רישוי, מן הראוי כי הדבר יהיה גלוי בפני גורמי הרישוי המוסמכים בעניין (ראו והשוו: רע"פ 5018/18 עומר בוזגלו נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (21.10.2018))."
49. ברע"פ 923/19 פלונית נ' מ"י (2.4.2019) נפסק כי גם אם עלולה להיפגע יכולתה של המבקשת לשמש כעורכת דין יש להותיר את הדיון בדבר בידי הגורם המוסמך, תוך הפניה לרע"פ 5018/18 וכך נפסק:
- "יתרה מכך, אני סבור כי גם אם עלולה להיפגע יכולתה של המבקשת לשמש עורכת דין, יש להותיר את הדיון בדבר בידי הגורם המוסמך. הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי נאשם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשרותו לעסוק במקצוע מסוים, מן הראוי כי הדבר יבחן על ידי הגורמים המוסמכים".
50. ברע"פ 5478/19 נטע לוין נ' מ"י (25.8.2019) נפסק, בעניינה של מפקדת בצה"ל, כי יש להשאיר את הדיון בדבר בידי הגורם המוסמך, תוך הפניה לרע"פ 5018/18 ורע"פ 923/19, ונפסק:
- "יתרה מכך, אני סבור כי גם אם עלולה להיפגע יכולתה של המבקשת לשמש כמפקדת בצה"ל, יש להותיר את הדיון בדבר בידי הגורם המוסמך. הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי נאשם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשרותו לעיסוק מסוים, מן הראוי כי הדבר יבחן על ידי הגורמים המוסמכים לכך (ראו והשוו: רע"פ 5018/18 עומר בוזגלו נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 9 (21.10.2018); רע"פ 923/19 פלונית נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 8 (2.4.2019))."

51. ברע"פ 5100/14 ד"ר אחמד מסארווה נ' מ"י (28.7.2014), נדחתה בקשת רשות הערעור של רופא אשר הורשע בעבירה של תקיפה סתם בבית המשפט המחוזי, בערעור על פסק דין של בית משפט שלום אשר נמנע מהרשעה, ונקבע כי: "צדק בית משפט קמא בכך שהותיר את הדיון בסוגיה זו לוועדת המשמעת, אשר תעשה כחוכמתה".
52. בת"פ 50076-06-14 מדינת ישראל נגד איברהים אבו עסא, נאשם בן 20 נעדר עבר פלילי הורשע בהחזקת סכין ואיומים, בית המשפט דחה הבקשה לביטול הרשעה למרות המלצת שירות המבחן, ועל אף הטענה בדבר פגיעה ברישיון ברכב ציבורי.
53. בת"פ 14547-12-13 - מדינת ישראל נגד עמית שרון, הורשע הנאשם בעבירת אלימות במשפחה, לא ביטל בית המשפט ההרשעה, הגם שקמה טענה לעניין נזק קונקרטי של חשש לביטול רישיון הטיס בחברת ישראיר.
54. ברע"פ 654/13 פאדי אבו בכר נ' מ"י (26.2.2013) נדחתה בקשת רשות ערעור של רוקח משום שעל פי פקודת הרוקחים, הרשעת המבקש אינה מחייבת נקיטת סנקציה ומעניקה לשר הבריאות סמכות שבשיקול דעת להפעיל אמצעים שונים, או להימנע מכך בהתאם לנסיבות המקרה, ונפסק כי "שיקוליו של הגורם המקצועי, בהקשר זה, אינם זהים לשיקולי בית המשפט, בבואו להרשיע נאשם שאשמתו הוכחה מעל לספק סביר".
55. ברע"פ 5861/11 יצחק דניאל נ' מ"י (18.8.2011) הורשע המבקש, כבאי בעיסוקו, נקבע כי אמנם אסמכתא שהובאה שם (ואינה במקרה דנן), המציינת כי יש להביא את המבקש בפני וועדת משמעת "ויש בה סיכון גבוה לפיטורים", חזקה על המבקש שיביא את דברי בית המשפט ביחס העומד לזכותו לרבות המלצות ותפקוד "והוועדה תשקול כאשר תשקול ולה שיקול הדעת".
56. ברע"פ 6403/18 הרוש נ' מ"י (28.11.2018) קובע בית המשפט כי יש להצביע על פגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי השיקום ולבססה באמצעות ראיות.
57. על הגוף הרלוונטי לו מדור שיקול הדעת המנהלי לשיקול דבר הרשעתו של הנאשם ומידת שליטתו באלימות ככל שיש בסוג ההרשעה להשליך על טיב הרישיון, ועליו לשיקול שיקוליו ביחס לשירות הניתן לציבור, האם אי ההרשעה היא חסד כלפי הנאשם והסתרת סיכון מהציבור? אם אכן מדובר במקרה חד פעמי נקודתי במערכת יחסים, שהיום קיבלה צורת שיתוף פעולה שונה, יש להניח כי כך יראה זאת כל גוף רלוונטי לתעסוקתו במיוחד במגעו עם הציבור כנותן שירות. אם יהא סבור גוף זה, כי יש להתנות המשך רישיונו בתנאים חיוניים, לא הזיקה ההרשעה אלא הטיבה עמו ועם הציבור מקבל השירות, אם ישוב וישנה הנאשם על התנהגותו האלימה בכלל, גם אם בהקשרים אחרים תעמוד הרשעתו זו לו כחלק משיקול הדעת השלם.

58. גם בכל הנוגע לקורלציה שבין חומרת העבירה ומידת העונש הצפוי הרי שלא צפוי חוסר מידתיות בין הרשעה בעבירות אלמ"ב ובין עצם הדין המנהלי להשלכות האלימות בתחום זה על תעסוקה בשירות הציבור.
59. לא ניתן להטיל עונש מאסר מותנה שאף הוא ברף הנמוך לו עתרה המאשימה בגין עבירות אלה, ללא הרשעה, כך שבאי הרשעה נגרם חסר מהותי ועיוות לרעת הציבור, בכל הנוגע לראוי בהקשרו של הנאשם בעבירות בהן נמצא אשם.
- לאור האמור, ההרשעה תיוותר על כנה.
- יובהר כי אין בהרשעה כדי לפגוע בתרומתו הגדולה של הנאשם למדינה ולצבא במיוחד בעת הזו, וחזקה על הרשויות או הגורמים שהרשעה זו תימדד באופן שלא יפגע ככל הניתן בתרומה חיונית זו לשיקול דעתם במסור להם בסמכותם המנהלית או אחרת.
60. כל הנימוקים אותם ציין בא כוח הנאשם לקולא בשאלת אי ההרשעה העצמאית גם אם נדחתה, עתה עומדים בקביעת העונש, ועומדים לו לנאשם במסגרת כלל הנימוקים לקביעת העונש הראוי. משקבעתי כי המתחם מתחיל בעונש צופה פני עתיד, ואלמלא עתרה המאשימה לרף עליון זה מבחינתה כשהיא מגבילה עצמה, היה עונשו של הנאשם חמור יותר, ובהתייחס למכלול השיקולים ובכללם האינטרס הציבורי הרתעת הרבים, ומנגד שיקולים לקולא בכל הנוגע להודאה, קבלת הדין, כלל השיקולים שצוינו לקולא בבקשת אי ההרשעה שנדחתה לגופה, ביקשתי לאזן מכלול השיקולים ברכיבי הענישה ובכללם עמדת המתלוננת לה נתתי משקל בקביעת העונש.
61. לאור האמור הריני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. מאסר על תנאי של 6 חודשים לבל יעבור הנאשם עבירת אלימות מסוג פשע במשך 3 שנים מהיום.
- ב. מאסר על תנאי של 4 חודשים לבל יעבור הנאשם עבירה בה הורשע או כל עבירת אלימות מכל סוג שהוא לרבות איומים במשך 3 שנים מהיום.
- ג. פיצוי למתלוננת בסך : 3000 ₪ הפיצוי ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 10.11.25 בכל עשירי בחודש לאחריו. אם לא ישולם אחד התשלומים במועדו, תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מיידי.
- ד. התחייבות בסך של 5,000 ש"ח, למשך שלוש שנים מהיום, ותופעל אם יעבור הנאשם כל עבירת אלימות מכל סוג שהוא לרבות איומים.
- ה. קנס בסך 3,000 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו.
- ו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 10/01/25 ובכל 10 לחודש שלאחריו. תשומת לב הנאשם, כי אי עמידה בתשלום תביא להעמדת יתרת הסכום כולו לפירעון מיידי.
- את הקנס ניתן לשלם כעבור 3 ימים מהיום באחת מהדרכים הבאות:
- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון *****-***
- במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בהצגת בשוברי תשלום).
- זכות ערעור כחוק.
- ניתן היום, כ"ח תשרי תשפ"ה, 30 אוקטובר 2024, בהעדר הצדדים.